

Sağlık Bakanlığı'nı Aşılama Konusunda Göreve Davet Ediyoruz!

Aşı konusunda köklü bir tarihi olan bu topraklarda, bugün aşılınmayan binlerce çocuk olmasını ve aşı karşıtlığının giderek yaygınlaşmasını kaygı içinde izliyoruz. Türk Tabipleri Birliği (TTB) olarak son derece güvenilir ve etkin bir koruyucu sağlık hizmeti olan aşı konusunu her zaman önemsedik ve her seferinde görüşlerimizi kamuoyuyla paylaşmayı görev bildik.

Ülkemizde yüzyılların birikimine sahip aşı laboratuvarlarının kapısına kilit vurulurken itiraz ettik; bu birikimin yok edilmemesi gerektiğini savunduk. Aşılama hizmetlerinin geliştirilmesi için önerilerde bulunduk. Salgın çıktığında inceledik, önerilerimizi sunduk. Söylenecek sözlerin çoğunu söyledik. Ama bugün bir kez daha, sayıları giderek artan aşı reddi karşısında açıklama yapma ihtiyacı içindeyiz.

Geçtiğimiz günlerde bir TBMM soru önergesi ile aşı reddi yeniden tartışılmaya başlandı. Sağlık Bakanlığı'nın rakamlarına göre çocuğuna aşı yaptırmayı reddeden aile sayısı 2011'de 183 iken 2016'da 12 bine, 2017 ise 23 bine çıktı. Ne yazık ki günümüzde sadece aşı yaptırmayan değil aşısı olan çocukların da risk altında olduğu bir durum söz konusudur. Kızamık vakalarının arttığı gözlenirken bunlar arasında aşıları çocukların da olduğu görülüyor. Diğer yandan, aşı olmayı reddeden ailelere karşı hukuki süreçlerin işletildiği durumlar da oldu.

Sağlık Bakanlığı suskun...

Aşı konusunda Sağlık Bakanlığı kendisini kenara çekmiş görünüyor.

Toplumda giderek artan aşı karşıtlığı ve bu konuda yürütülen tartışmalar karşısında Sağlık Bakanlığı ne yazık ki suskunluğunu sürdürüyor. Aşı ve bağışıklama hizmetleri, artık Bakanlığın faaliyet raporlarında dahi yer almayan tali bir konu haline geldi.

Aşının büyük oranda uygulandığı kurumlar olan aile sağlığı merkezlerindeki sağlık çalışanları, aileler ile karşı karşıya kalmakta, Bakanlığın iradesinin eksikliğini her gün yaşamaktadırlar. Sağlık çalışanları, aşılar konusundaki bilgilerini tazeleyebilecek kurumsal destekten yoksun bir biçimde aşılama hizmetlerini yürütmeye gayret etmektedirler.

Sağlık Bakanlığı, aşılama hizmetlerini tanımladığı Genişletilmiş Bağışıklama Genelgesi'ni 2009'dan bu yana güncellememiştir. Medyaya, gerek popülist söylemler nedeniyle gerekse aşı karşıtlığı üzerinden yansıyan haberler ailelerin kafasında şüpheler oluşturduğunda, Sağlık Bakanlığı yine sessizliğini korumuştur. Oysa Bakanlıktan beklenen, topluma güçlü mesajlar vererek aşılınmayı teşvik etmesi iken bu suskunluk aşığı reddedenlerin sayısını büyütme başka bir işe yaramamaktadır.

Dava konusu olan pek çok olayda aşılama konusunda yasal düzenleme yapılması gerektiği mahkemelerce hükmedildiği halde, Bakanlığın ısrarla gerekli düzenlemeyi yapmaması dikkat çekicidir.

Aşılar güvenli ve etkin ürünlerdir.

Aşıya karşı çıkanların iddialarından biri, aşıların içinde bulunan maddeler nedeniyle güvenilir olmadığıdır. Oysa, aşıların geliştirilme süreci, diğer ürünlere göre çok daha titiz bir çalışma ile yürütülmektedir. Bazı aşıların içinde bulunan cıvalı bileşik (tiyomersal), cıvanın organik formudur ve otizm yaptığına dair hiçbir bilimsel kanıt yoktur. Yakın zamanda Avustralya'da bir milyondan fazla çocuğu kapsayan bir çalışma, bu konudaki tartışmaya son noktayı koymuştur. Aşıların etkisini güçlendirmek amacıyla kullanılan alüminyum çok düşük miktardadır; bu maddeye gıdalar ve hava yoluyla maruz kalma ile karşılaştırıldığında ihmal edilebilir düzeydedir.

Aşılarda domuz jelatini bulunduğu iddiası ise, kolaylıkla açıklığa kavuşturulabilecek bir konudur. Türkiye'de aşı üretimine son verildikten sonra, ithal edilen aşıların kalite kontrolü Sağlık Bakanlığı'nın laboratuvarlarında yapılmaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın, gerek ithal edeceği ürünü seçerken gerekse ithal ettikten sonra, aşı örnekleri üzerinde laboratuvarlarında yapacağı analizlerle domuz jelatini kullanılan ürünlere ruhsat vermemesi mümkündür. Sağlık Bakanlığı'nın bu denetimi yaparak domuz jelatini içeren ürünlerin satışına izin vermediğini kamuoyuna açıklaması ve kaygı duyanları bilgilendirmesi gerekmektedir.

Bir kez daha altını çizmek istiyoruz ki, aşılar gönül rahatlığıyla kullanılacak güvenilir ürünlerdir.

Aşı karşıtları bilmeli ki;

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, dünya üzerinde insan sağlığına en çok katkısı olan iki uygulamadan biri aşılar diğeri suyun dezenfeksiyonudur.

Türkiye'de aşılama oranlarının bugünkü düzeyine erişmesi birinci basamakta emek veren sağlık çalışanları sayesinde gerçekleşmiştir. Aşılama hizmetinin yaygınlaşmadığı yıllarda Türkiye'de doğan her bin bebekten 150-200'ü bir yaşını görmeden ölüyordu. Aşıyla korunabilir hastalıklar çoğunlukla yaşamı tehdit eden yani ölüm ya da sakatlıkla sonuçlanan hastalıklardır. Çocuklarınızı aşılatmadığınızda onların yaşamını riske atarsınız.

Yüksek aşılama oranları toplum bağışıklığı denen bir olguyu ortaya çıkarır ki, bu da artık o hastalığın salgınlarının olmadığı, sadece az sayıda vakanın görülebildiği bir durumdur. Bu nedenle aşılama gerçekte bireysel değil toplumsal bir hizmettir.

Aşı sadece uygulandığı kişiyi korumaz; hastalık etkeninin toplumdaki dolaşımını engelleyerek toplumdaki riskli kişileri de korur. Aşılama oranının düşük düzeyde kalması, kanser tedavisi gören ya da doğuştan bağışıklık sistemi hastalığı olan çocukları risk altında bırakmaktadır. Bu nedenle aşı olmasına engel durumu olmayan çocukların aşılanması, aşı olma konusunda engelleri olan çocukları da dolaylı olarak korumaktadır.

Aşı olmayı reddetmek, bireysel özgürlük değil kamu sağlığını tehdit eden bir davranıştır.

Ne istiyoruz?

Sağlık Bakanlığı'nı aşılama konusunda sorumluluk almaya ve göreve davet ediyoruz.

Sağlık Bakanlığı;

- Mevzuatta aşılama konusundaki belirsizliği sona erdirmeli; bu konudaki yasal düzenlemenin ivedilikle yapılmasını sağlamalıdır.
(1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda değişiklik yapılmasına yönelik yasa değişikliği önerimiz ekte yer almaktadır.)
- Sağlık çalışanlarını aşılar ve aşılama hizmetleri konusunda güncel ve bilimsel bilgiler ile donatmalı, sürekli hizmet içi eğitimlerle çalışanları desteklemelidir.
- Kamuoyuna, medya ve her türlü iletişim aracını kullanarak aşı savunuculuğu yapmalı; halkın şüphelerine karşı bilimsel ve gerçekçi yanıtlar vermeli, halkı bilgilendirmelidir.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

TTB Halk Sağlığı Kolu

TTB Aile Hekimliđi Kolu